

Lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta 23.04.2024 § 38

Valmistelija: hallintoasiantuntija Sanna Tammilehto,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointikertomuksen vuodelta 2023.

Esittelijä	Puheenjohtaja Ari Korhonen
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta 1) pyytää kaupunginhallitusta antamaan lausuntonsa arviointikertomuksesta valtuustolle arviointikertomuksen käsittelyä varten ja 2) saattaa arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston tietoon.
Päätös	Tilintarkastaja Kirsi Ehlund liittyi kokoukseen tämän asian aikana klo 16.50. Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 150

Valmistelija: hallintoasiantuntija Sanna Tammilehto,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta antoi arviointikertomuksensa vuodelta 2023 tiistaina 23.4.2024.

Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon ja että kaupunginhallitus antaa lausuntonsa arviointikertomuksesta valtuustolle arviointikertomuksen käsittelyä varten.

Ennen lausuntonsa antamista valtuustolle kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää pyytää yllä mainitut lausunnot lautakunnilta siten, että ne käsitellään kaupunginhallituksessa 27.5.2024 yhdessä lopullisen kaupunginhallituksen lausunnon kanssa.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että

- kaupunginhallitus saattaa arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston tietoon tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä

- kaupunginhallitus pyytää yllä mainitut lausunnot lautakunnilta siten, että ne käsitellään kaupunginhallituksessa lokakuun loppuun mennessä yhdessä kaupunginhallituksen lausunnon kanssa

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto 03.06.2024 § 44

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus saattaa arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston tietoon.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta saattaa arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston tietoon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta 15.05.2024 § 55

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta antoi 23.4.2024 arviointikertomuksensa vuodelta 2023. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa lokakuun loppuun mennessä.

Sivistyslautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2023 on sivistyslautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2023 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset. Palveluverkon kehittäminen ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ovat toiminnassa keskiössä. Erityistarkastuksen kohteena vuonna 2023 sivistyssektorilla oli erityisen tuen saatavuus ja käyttö perusopetuksessa. Toiminta on kuvattu raportissa tiiviisti ja kattavasti.

Kommenttina arviointikertomuksessa esiin nostettuihin huomioihin lausutaan:

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kehityksen todetaan arviointikertomuksessa olevan systemaattista ja ennakoivaa. Oppilaiden tuen tarpeen jatkuva kasvu johtuu monista yhteiskuntaan ja aikaan liittyvistä syistä. Riittävän tuen takaamisella oppilaille eri tilanteissa

on suuri vaikutus toimialan lisäresurssitarpeisiin. Toiminnan vaikuttavuuden tarkempia mittareita kehitetään vuoden 2025 talousarvion yhteydessä osana strategisia toimenpiteitä ja niiden tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden mittaamista. Oppimisen tuen toimenpiteiden vaikuttavuuden mittaaminen on pääsääntöisesti pitkän aikavälin seurantaa. Tulokset näkyvät henkilökohtaisella tasolla ja vaikuttavat oppilaan kasvu- ja koulutuspolkuun tulevaisuudessa. Toimien tehokkuus mm. syrjäytymisen ehkäisyssä ja sen taloudellisissa vaikutuksissa on haastavaa mitata talousarviovuosittain.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vapaa-aikalautakunta 14.05.2024 § 50

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Vapaa-aikalautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2023 on vapaa-aikalautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2023 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset. Erityisesti liikunta- ja nuorisotoimen kehittämistyötä on kuvattu laajasti.

Kommenttina arviointikertomuksessa esiin nostettuihin huomioihin lausutaan:

Vapaa-aikalautakunnan alaisten yksiköiden todetaan arviointikertomuksessa tuottavan laadukasta palvelua laajalti ja kustannustehokkaasti. Hyvinvoinnin edistämisen toiminnot kasvattavat vapaa-aikasektorin merkittävyyttä kaupungin toiminnoissa entisestään.

Vapaa-aikasektorin mahdollisuuksia aktivoida yksinasuvia työikäisiä ja eläkeläisiä erityistoimin selvitetään tulevaan talousarviokauteen. Mahdollisista toteuttamiskelpoisista toimista tehdään toimintasuunnitelma osaksi vuoden 2025 talousarvion toiminnan painopistealueita. Toimenpiteiden toteutus tehdään raamin puitteissa sekä erillisiä hankeavustuksia hyödyntäen.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Vapaa-aikalautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lupalautakunta 12.06.2024 § 46

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila ja kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota keskeisiin asioihin lupalautakunnan toiminnassa, samoin erilaisten muutosten vaikutuksiin. Riskienhallinnan näkökulma oli nostettu esille erityisenä kohteena. Kertomuksessa esitettyihin havaintoihin annetaan seuraava lausunto:

Lautakunnan toiminta on keskeisiltä osin toteutunut tavoitteiden mukaisena, mikä on huomioitu tarkastuslautakunnan kertomuksessa. Toiminnassa on huomioitu ennen kaikkea asukkaiden turvallisuuden, terveellisuuden ja viihtyisyyden edistämiseen tehtävä viranomaistyö.

Sopeuttamisohjelmassa aikanaan esitetty sopeuttamistoimi/-tarve on kohdennettu lautakunnan osalta rakennusvalvontamaksujen tulotavoitteeseen. Rakennusvalvonnan maksutuotot ovat useina vuosina ylittäneet budjetoidun ja siten täyttäneet laskennallisen sopeuttamistoimen euromäärän, mutta sopeuttamistoimen tapahtuvan toteuman yksiselitteinen todentaminen on hieman haastavaa. Mahdollisissa tulevaisuudessa sopeuttamisen tai menokasvun hallinnan tavoitteissa olisi syytä kiinnittää huomiota mitattavissa olevaan ja selkeään tavoiteasetantaan. Rakennusvalvonnan taksan päivitys on toteutettu, ja sen vaikutukset tulonmuodostukseen sekä sopeuttamistoimen näkökulmasta pystytään arvioimaan pienellä viiveellä tulevien talouden toteumaraporttien perusteella.

Strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa, toteuttamisessa ja seurannassa tullaan kiinnittämään huomiota tarkastuslautakunnan tekemiin havaintoihin. Riskien hallinnan näkökulma tulee huomioitavaksi erityisesti talous- ja markkinasuhdanteiden muutosten, lainsäädännön muutosten sekä sopimuskausien vaihdosten yhteydessä.

Hanketyö on tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa nostettu esiin kaupungin ilmasto- ja kestävyystyön lisäresurssin mahdollistajana. Lupalautakunta on toteuttanut Tulevaisuuden kestävä Raisio -hanketta, jossa on ollut palkattuna erikseen hanketyöntekijä. Tarkastuslautakunnan havainto on asianmukainen, ilman tehtäviin osoitettua henkilöresurssia ilmastotyön kehittäminen ei olisi onnistunut samalla mittakaavalla.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Päätösehdotus

Lupalautakunta antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Marja Tereska saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 16.05.

Infralautakunta 11.06.2024 § 64

Valmistelijä: tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2023 on infralautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2023 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan, että infralautakunnan strategiset tavoitteet ovat suurimmaksi osaksi

toteutuneet; ainoastaan kasvisruuan määrään lisääminen koulujen ruokalistoilta ei toteutunut.

Investointimenot olivat yhteensä 18,985 milj. euroa, mikä oli 1,5 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Investointimenot nousivat vuodesta 2022 noin 11,281 milj. euroa.

Lausuntona arviointikertomukseen todetaan seuraavaa:

Strategisten tavoitteiden arviointia ja tarkastelua tehdään vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Vuoden 2023 investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Kahden hankkeen toteutus siirtyi myöhemmäksi kaupungista johtumattomista syistä. Kaupungin investointimenot tulevat edelleen kasvamaan seuraavien vuosien aikana palveluverkon (koulu- ja päiväkotihankkeet) sekä suurten infrahankkeiden (mm. E18-hanke, Kuloisten risteyssilta) toteuttamisen vuoksi.

Esittelijä	Tekninen johtaja Timo Oja
Päätösehdotus	Infralautakunta antaa edellä olevan lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hyvinvointijaosto 03.09.2024 § 26

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kommenttina arviointikertomuksessa esiin nostettuihin huomioihin lausutaan:

Vuoden 2023 aikana ei ole laadittu erillistä hyvinvointiraporttia kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilan kehittymisestä, vaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden nykytilasta on raportoitu kaupunginvaltuuston 18.3.2024 § 14 hyväksymän Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 liitteessä Raisiolaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden nykytila on kuvattu indikaattorien valossa eri ikäisten kaupunkilaisten osalta. Nykytilan kuvaus on laadittu vuoden 2023 aikana, jolloin siinä on hyödynnetty viimeisintä päivittynyttä indikaattoritietoa kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, pääsääntöisesti vuoden 2022 tietoa, mutta muun muassa kouluterveyskyselyn osalta tiedot ovat päivittyneet syksyllä 2023. Indikaattoritieto on THL:n ohjeistaman vähimmäistietosisällön mukainen, jolla voidaan seurata riittävän tarkasti asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilaa.

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 laadittiin poikkeuksellisesti valtuustokauden jäljellä olevaksi ajaksi, ja sen liitteenä olevaa nykytilaa indikaattorien valossa on käytetty pohjana jäljellä olevan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 tavoite- ja toimenpideasettelussa. Toimenpiteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.3.2024 osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa 2024-2025. Toteutuneista toimenpiteistä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ei ole voitu raportoida, koska kaupunkitasoista hyvinvointisuunnitelmaa ja siihen määriteltyjä tavoitteita ja toimenpiteitä,

joiden toteutumista vuosiraportissa raportoidaan, ei ole ollut voimassa vuonna 2023.

Nyt voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan, arvioidaan sekä tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Vuosiraportointi antaa kuvan toiminnan suunnasta. Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportointi nykytilasta ja toteutuneista toimenpiteistä vuonna 2024 tapahtuu osana tilinpäätösprosessia. Valtuustokauden lopussa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus menneestä valtuustokaudesta. Uuden valtuustokauden alkaessa valmistellaan hyvinvointisuunnitelma koko tulevalle valtuustokaudelle, ja sen toteutumisesta raportoidaan vuosittain.

Esittelijä	Hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen
Päätösehdotus	Hyvinvointijaosto antaa edellä olevan lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunkikehitysjaosto 10.09.2024 § 61

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2023 on kaupunkikehitysjaostoa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2023 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan, että kaupunkikehitysjaoston toiminta ja tavoitteet ovat osa kaupunginhallituksen alaista toimintaa. Pöytäkirjojen ja keskustelujen perusteella kaupunkikehitysjaoston toiminta on hallintosäännön mukaista, rooli on sopusoinnussa muun hallinnon kanssa eivätkä jaoston tehtävät mene ristiin muiden lautakuntien kanssa.

Tarkastuslautakunnan havainnoissa ja suosituksissa ei ole kaupunkikehitysjaostoa koskevia ohjeistuksia.

Lausuntona arviointikertomukseen todetaan seuraavaa:

Kaupunkikehitysjaoston toiminta ja tavoitteet ovat vuonna 2023 toteutuneet pääosin suunnitellusti ja jaoston toiminta on sekä hallintosäännön mukaista kuin muutoin organisatorisesti sopusoinnussa muun päätöksenteon kanssa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunkikehitysjaosto antaa edellä olevan lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 344

Valmistelija: hallintojohtaja Suvi Posio, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodelta 2023. Arviointikertomus on saatettu valtuuston tietoon 3.6.2024. Lautakuntien lausuntojen lisäksi arviointikertomuksen johdosta valtuustolle annetaan seuraava lausunto.

Hankinnat

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan, että hankintaohjeen valmistumisen tulee olla vuoden 2024 yksi hankintoja koskevista päätavoitteista. Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että hankintojen organisoituminen sekä hankintatehtävissä toimivien tuen vahvistaminen on edelleen yksi kehityskohde.

Uusi hankintaohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 7.10.2024 § 314. Hankintaohjeessa on kokonaan uusina osioina mm. IT-hankinnat, ympäristövaikutusten huomioiminen hankinnoissa, yritysvaikutukset osana hankintoja sekä ohjeistus pakotelausukkeiden huomioimiseen. Hankintaohje on työstetty hankintatiimissä usean asiantuntijan yhteistyönä, millä on haluttu samalla edistää hankintaohjeen omaksumista ja kehittää koko kaupunkiorganisaation yhteisiä toimintatapoja hankintojen toteuttamisessa. Kilpailutusjärjestelmän (Cloudia) integraatio asianhallintajärjestelmään (Dynasty) on niin ikään toteutettu vuoden 2024 aikana.

Omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisen ja toimivuuden arviointi

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan mm. edellyttänyt, että konserniohje tulee valmistella valtuustolle päivitettäväksi ja että valtuuston tulee päättää kuntalain 14 § :n sekä hallintosäännön 45 §:n mukaisesti omistajaohjauksen periaatteet.

Konserniohje on valmisteltu ja se tuodaan kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston käsiteltäväksi siten, että valtuusto voi ottaa kantaa konserniohjeeseen samassa kokouksessa, kun se käsittelee tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen johdosta annetun kaupunginhallituksen lausunnon. Uudessa konserniohjeessa on merkittävästi laajennettu hyvää hallintoa koskevia määräyksiä sekä lisätty mm. raportointiin, häiriötilanteisiin varautumiseen sekä viestintään liittyviä ohjeita. Konserniohjeeseen on myös lisätty konserniohjauksen vuosikello, joka ohjaa tarkemmin tytäryhtiöiden raportointia.

Koska valtuustokausi on vaihtumassa, on nähty tarkoituksenmukaiseksi, että omistajapolitiikka ja omistajaohjauksen periaatteet valmistellaan osana kaupungin strategiaprosessia. Tähän ohjaa myös kuntalaki, joka lähtee siitä, että omistajapolitiikka on osa kuntastrategiaa (Kuntalain 37 §). Tähän asti tytäryhtiöitä koskevat omistajaohjauksen periaatteet talousarviokirjassa tytäryhtiöiden tavoiteasetannan yhteydessä.

Lisäksi tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota kaupungin tytäryhtiöiden lainojen ottamiseen osana konsernin kokonaislainasalkkua sekä edellyttänyt, että valtuuston tulee päättää kuntalain 14 §:n mukaisesti sekä hallintosäännön 87 §:n mukaisesti kokonaisvarallisuuden ja sijoitustoiminnan perusteet. Edellä mainittuihin tarkastuslautakunnan esille nostamiin kysymyksiin on kiinnitetty huomiota. Kokonaisvarallisuuden ja sijoitustoiminnan perusteet tuodaan vuoden 2024 aikana kaupunginhallituksen käsiteltäväksi ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Sisäinen tarkastus

Tarkastuslautakunta on edellyttänyt, että kaupunginhallituksen tulee päättää hallintosäännön 102 §:n mukaisesti sisäisen tarkastuksen suunnitelmasta. Koska kaupungin organisaatiossa ei ole erillistä resurssia sisäiselle tarkastukselle, sisäisen tarkastuksen toteuttamisessa painottuu hallintosäännön 105 §:n mukainen viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan rooli sekä hallintosäännön 106 §:n mukaiset toimivan johdon antamat toimeksiannot. Vuoden 2023 aikana on otettu käyttöön väärinkäytösten ilmoituskanava. Lisäksi vuoden 2024 aikana on kehitetty edelleen konserniyhteisöjen ohjausta sekä sisäistä valvontaa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon ja ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee lausunnon tiedokseen.
Päätös	Asia päätettiin yksimielisesti jättää pöydälle.

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 367
1656/00.03.00/2023

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon ja ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee lausunnon tiedokseen. Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.